Delårsrapport för FöreningsSparbanken
Januari – september 2003
Den 24 oktober 2003

Rörelseresultatet ökade med 42 procent till 7 097 mkr

Januari - september 2003 i sammandrag:

- Rörelseresultatet ökade med 42 procent till 7 097 mkr (5 000)
- Periodens resultat ökade med 57 procent till 4 719 mkr (3 006)
- Räntabiliteten på eget kapital ökade till 16,0 procent (10,7)
- Resultat per aktie ökade till 8,94 kronor (5,69)
- Totala intäkter ökade med 6 procent till 18 270 mkr (17 211)
- Räntenettot ökade med 4 procent till 12 105 mkr (11 663)
- Provisionsnettot minskade med 3 procent till 4 177 mkr (4 325)
- Nettoresultat av finansiella transaktioner ökade till 544 mkr (253)
- Kostnaderna minskade med 1 procent till 10 173 mkr (10 241)
- Kreditförlusterna minskade med 33 procent till 832 mkr (1 243)
- Rörelseresultatet för det tredje kvartalet ökade med 85 procent

  till 2 568 mkr (1 388) jämfört med motsvarande kvartal föregående år
- FöreningsSparbanken utsågs till årets affärsbank

Stark resultatutveckling i koncernen

Rörelseresultatet i koncernen för årets första nio månader ökade med 42 procent till 7 097 mkr (5 000). Intäkterna ökade med 6 procent till 18 270 mkr (17 211) medan kostnaderna minskade med 1 procent till 10 173 mkr (10 241). Kreditförlusterna minskade med 33 procent till 832 mkr (1 243). Periodens resultat påverkades av en realisationsvinst om 489 mkr från försäljning av aktier i Erste Bank samt av nedskrivning av aktieinnehavet i SpareBank 1 Gruppen med 311 mkr. Räntabiliteten på eget kapital ökade till 16,0 procent (10,7) medan resultatet per aktie ökade till 8,94 kronor (5,69).

Rörelseresultatet för årets tredje kvartal ökade med 85 procent eller med 1 180 mkr jämfört med tredje kvartalet 2002 och uppgick till 2 568 mkr (1 388). Resultatutvecklingen i koncernen under de senaste kvartalen redovisas på sidan 10.

Jämförelsetalen avser vad gäller resultatuppgifter motsvarande period föregående år och vad gäller balansuppgifter senaste årsskifte om inte annat sägs.

Intäkterna ökade 6 procent

Koncernens intäkter ökade med 1 059 mkr eller med 6 procent jämfört med de första nio månaderna 2002 och uppgick till 18 270 mkr (17 211). Exklusive realisationsvinsten från försäljningen av aktierna i Erste Bank ökade intäkterna med 570 mkr eller med 3 procent. Räntenettot ökade med 4 procent eller med 442 mkr bland annat på grund av högre utlåningsvolymer medan provisionsnettot minskade med 148 mkr. Nettoresultat av finansiella transaktioner ökade med 291 mkr genom högre intäkter från ränte-, aktie- och valutaverksamheten.

Intäkterna under det tredje kvartalet ökade med 267 mkr eller med 5 procent till 6 016 mkr jämfört med det tredje kvartalet 2002.

Räntenettot ökade 4 procent

Koncernens räntenetto för perioden januari till september 2003 ökade med 4 procent och uppgick till 12 105 mkr (11 663). I Svensk kontorsrörelse ökade räntenettot från utlåningsverksamheten med cirka 300 mkr till följd av ökade volymer och med cirka 100 mkr genom ökade marginaler. Högre inlåningsvolymer ökade räntenettot med cirka 150 mkr medan minskade marginaler, främst till följd av lägre allmänt ränteläge och överströmning av inlåningsmedel till högförräntande konton, påverkade räntenettot negativt med cirka 400 mkr. Räntenettot hos Swedbank Markets förbättrades med 300 mkr, bland annat genom framgångsrik handel i norska obligationer och räntederivat vid filialen i Oslo. I Internationell bankrörelse var räntenettot oförändrat.

Räntenettot under tredje kvartalet var högre än både det andra kvartalet 2003 och det tredje kvartalet 2002 och uppgick till 4 114 mkr. Jämfört med årets andra kvartal var ökningen 4 procent och jämfört med det tredje kvartalet 2002 var ökningen 5 procent. Räntenettot från Spintabs hypoteksutlåning och från handeln vid Oslofilialen utvecklades positivt medan räntenettot hos FI-Holding minskade.

Erhållna utdelningar

Erhållna utdelningar uppgick till 101 mkr (87).

Provisionsnettot vände uppåt i tredje kvartalet

Provisionsnettot minskade med 3 procent och uppgick till 4 177 mkr (4 325). Nettot av betalningsförmedlingsprovisionerna fortsatte att utvecklas positivt och ökade med 9 procent eller med 116 mkr till 1 439 mkr (1 323). Kapitalförvaltningsprovisionerna minskade med 269 mkr på grund av lägre aktiekurser jämfört med föregående år och en ökad andel sparande i räntefonder, där provisionsintäkten är lägre. Courtageintäkterna var i stort sett oförändrade.

Under årets tredje kvartal ökade provisionsnettot med 5 procent eller med 75 mkr jämfört med det andra kvartalet och uppgick till 1 476 mkr (1 401). Kapitalförvaltningsprovisionerna ökade med 13 procent eller 66 mkr, främst till följd av högre aktiekurser och därmed högre värden på fondernas tillgångar. Betalningsförmedlingsprovisionerna ökade med 13 procent från 468 till 531 mkr.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Nettoresultat av finansiella transaktioner ökade med 115 procent och uppgick till 544 mkr (253). Resultatet från handeln med räntebärande värdepapper ökade med 139 mkr och resultatet från handeln med aktier och andra finansiella instrument ökade med 95 mkr. Intäkterna från valutaverksamheten ökade med 57 mkr.

Nettoresultat av finansiella transaktioner minskade med 51 mkr under årets tredje kvartal jämfört med motsvarande kvartal 2002, bland annat beroende på lägre valutarelaterade intäkter.

Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter ökade med 52 procent och uppgick under niomånadersperioden till 1 343 mkr (883). Resultatet påverkades av en realisationsvinst om 489 mkr från försäljningen av aktieinnehavet i Erste Bank i juni 2003. Motsvarande period 2002 ingick en realisationsvinst från kontorsförsäljning uppgående till 95 mkr.

Övriga rörelseintäkter under det tredje kvartalet 2003 uppgick till 292 mkr (267).

Kostnaderna minskade

Koncernens kostnader minskade med 68 mkr eller 1 procent och uppgick till 10 173 mkr (10 241). Kostnaderna i den svenska verksamheten var i huvudsak oförändrade trots att förvärvet av HSB Bank medförde en kostnadsökning med 85 mkr. I Internationell bankrörelse minskade kostnaderna med 121 mkr, främst genom rationaliseringar i Hansabanks verksamhet i Litauen.

Kostnaderna under årets tredje kvartal var i huvudsak på samma nivå som föregående kvartal och det tredje kvartalet 2002.

Personalkostnader

Personalkostnaderna minskade med 1 procent till 5 151 mkr (5 219). I den svenska verksamheten var personalkostnaderna oförändrade medan de minskade med 69 mkr i Hansabank.

Utveckling av antalet anställda i koncernen uttryckt i heltidstjänster

	2003 30 sep	**2002 31 dec**	**2002 30 sep**
Totalt antal anställda	15 359	15 468	15 461
Varav Hansabank	*5 768*	*5 744*	*5 843*

IT-kostnaderna stabila

I IT-kostnader ingår samtliga utvecklings- och produktionskostnader samt servicekostnader för och avskrivningar på datautrustning. IT-kostnaderna för perioden januari till september 2003 uppgick, efter avdrag för intäkter från delägda banker och fristående sparbanker, till 1 719 mkr (1 658). Motsvarande kostnad i den svenska verksamheten var 1 506 mkr (1 438). Ökningen av IT-kostnaderna förklaras av anpassningen av den svenska verksamhetens IT-system för ett eventuellt EMU-inträde, vilket påverkade kostnaderna med cirka 75 mkr.

Övriga kostnader

Övriga kostnader, det vill säga övriga allmänna administrationskostnader samt avskrivningar av materiella anläggningstillgångar och goodwill, var oförändrade och uppgick till 5 022 mkr (5 022). Avskrivningarna på goodwill, exklusive intressebolagsinnehav, minskade till 460 mkr (515).

Kreditförlusterna fortsätter att minska

Kreditförlustnivån för årets första nio månader 2003 uppgick till 0,16 procent (0,24). Kreditförlusterna minskade med 33 procent till 832 mkr (1 243) varav FI-Holding och Hansabank svarade för 288 mkr (72). Koncernens osäkra fordringar brutto uppgick den 30 september 2003 till 3 646 mkr jämfört med 3 600 mkr den 31 december 2002. Reserveringar för lånefordringar uppgick till 5 047 mkr (4 823). Specifikation av kreditförluster och lånefordringar lämnas i not 3 och 4.

Andel i intresseföretags resultat uppgick till 55 mkr under tredje kvartalet

Andel i intresseföretags resultat uppgick till - 191 (- 463). Förändringen förklaras främst av Marakanda, som avyttrades i början av 2003 och som ingick med resultatandel om - 197 mkr under de första nio månaderna 2002. Resultatandelen från SpareBank 1 Gruppen uppgick till - 376 mkr (- 413).

Under årets tredje kvartal ökade andel i intresseföretags resultat till 55 mkr (-380). Resultatandelen från SpareBank 1 Gruppen ökade till 7 mkr.

Skattebelastningen 26 procent

Koncernens resultat före skatt uppgick till 7 050 mkr (4 949) och skattekostnaden till 1 855 mkr (1 474) motsvarande en skattebelastning om 26 procent (30). Den lägre skattesatsen för perioden förklaras främst av ej tidigare utnyttjade förlustavdrag. Den relativt höga skattebelastningen föregående år förklaras främst av aktienedskrivningar som inte är skattemässigt avdragsgilla förrän de realiserats.

Ränterisk

En höjning av samtliga marknadsräntor med en procentenhet skulle den 30 september 2003 ha medfört en minskning av värdet av koncernens räntebärande tillgångar och skulder, inklusive derivat, med 1 636 mkr (735). Värdeminskningen för positioner i svenska kronor skulle ha uppgått till 1 280 mkr (469) och i utländsk valuta till 356 mkr (266). Vid en räntehöjning med en procentenhet skulle koncernens nettoresultat av finansiella transaktioner den 30 september 2003 ha minskat med 296 mkr (194). Ränterisken i svenska kronor ökade främst genom att banken valt att positionera sig för att minska negativa effekter på räntenettot till följd av låga svenska styrräntor. Jämförelsetalen avser 31 december 2002.

Kapitaltäckning

Kapitaltäckningsgraden, som beräknas för den finansiella företagsgruppen, uppgick den 30 september 2003 till 11,0 procent (10,8), varav primärkapitalrelationen var 7,2 procent (7,1). Marknadsriskernas andel av den totala kapitaltäckningsgraden var 0,5 procentenheter (0,5). Jämförelsetalen avser 31 december 2002.

Specifikation av kapitaltäckning

mkr	**2003 30 sep**	**2002 31 dec**	**2002 30 sep**
Primärkapital	41 849	40 266	39 423
Supplementärkapital	25 837	25 103	26 141
Avgår aktier mm	- 4 920	- 5 266	- 5 655
Utvidgad del av kapitalbas	991	1 105	1 156
Kapitalbas	**63 757**	**61 208**	**61 065**
Riskvägt belopp för kreditrisker	553 343	539 379	530 980
Riskvägt belopp för marknadsrisker	29 171	25 674	28 181
Summa riskvägt belopp	**582 514**	**565 053**	**559 161**
Kapitaltäckningsgrad, %	11,0	10,8	10,9
Primärkapitalrelation, %	7,2	7,1	7,1

Riskvägt belopp för kreditrisker ökade under perioden till 553 mdkr (539). Ökningen kan främst hänföras till ökad kreditgivning i Spintab och Hansabank. Riskvägt belopp för marknadsrisker ökade under perioden med 3 mdkr till 29 mdkr. Förändringen berodde i huvudsak på ökade ränterisker.

I den finansiella företagsgruppen FöreningsSparbanken ingick den 30 september 2003 FöreningsSparbanken koncernen, Eskilstuna Rekarne Sparbank AB, Färs och Frosta Sparbank AB, FöreningsSparbanken Sjuhärad AB, FöreningsSparbanken Söderhamn AB, Bergslagens Sparbank AB, Vimmerby Sparbank AB, Aktia Sparbank Abp i Finland samt SpareBank 1 Gruppen A/S och First Securities A/S i Norge. Försäkringsbolag i koncernen ingår ej.

Affärsvolymernas utveckling

Sparande och placeringar

Kundernas totala sparande och placeringar i FöreningsSparbanken uppgick den 30 september 2003 till 539 mdkr (488) vilket är en ökning med 10 procent sedan årsskiftet. Kundernas inlåning, exklusive återköpsavtal (repor), ökade med 7 procent till 273 mdkr (254). Inlåningen i svenska kronor ökade med 4 procent till 217 mdkr (208) och inlåningen i utländsk valuta ökade till 56 mdkr (46).

Sparande och placeringar, Koncernen

mdkr	**2003 30 sep**	**2002 31 dec**	**2002 30 sep**
Inlåning från allmänheten			
Hushåll, SEK	139,9	129,1	126,0
Övriga, SEK	76,9	78,5	73,9
Hushåll, utländsk valuta	16,0	14,9	14,0
Varav Hansabank	*15,8*	*14,8*	*13,9*
Övriga, utländsk valuta	40,7	31,2	34,7
Varav Hansabank	*19,3*	*18,0*	*17,0*
Summa	**273,5**	**253,7**	**248,6**
Varav HSB Bank	*8,9*	*9,2*	
Diskretionär förvaltning	23,9	17,9	17,0
Fondförmögenhet	231,6	205,9	195,3
Privatobligationer, räntebärande	2,8	2,6	2,5
Privatobligationer, aktieindex	6,7	5,5	5,1
Fondförsäkring	35,2	33,2	31,9
Avgår fondförsäkring i egna bolag	- 34,7	- 30,8	- 29,6
Totalt	**539,0**	**488,0**	**470,8**

Försäljning och marknadsandelar

För 2003 har FöreningsSparbanken som mål att på den svenska marknaden uppnå en marknadsandel om 22 procent för nyförsäljningen av sparprodukterna inlåning från hushållskunder, fonder och fondförsäkringar från samtliga kundkategorier samt privat- och aktieindexobligationer, exklusive den försäljning som sker genom delägda banker och fristående sparbanker. För perioden januari till augusti 2003 uppgick denna marknadsandel till 19,6 procent jämfört med 18,3 procent för helåret 2002. För hushållsinlåningen uppgick marknadsandelen för nysparandet under samma period till 24,6 procent jämfört med 23,9 procent för helåret 2002.

Utlåning

Koncernens totala kreditexponering, inklusive ansvarsförbindelser och derivatkontrakt, uppgick till 886 mdkr (856). Kreditexponeringen på den svenska marknaden ökade sedan årsskiftet med 42 mdkr medan den på övriga marknader minskade med 12 mdkr.

Koncernens utlåning till allmänheten uppgick vid utgången av september till 706 mdkr (673), en ökning med 33 mdkr eller 5 procent sedan årets början. I den svenska verksamheten ökade utlåningen med 5 procent till 603 mdkr (573). Utlåningen i Hansabank och FI-Holding uppgick till 103 mdkr (100). Av förändringen var -2 mdkr hänförliga till valutakursförändringar. Utlåningen till privatpersoner uppgick till 328 mdkr (307), en ökning med 21 mdkr eller 7 procent sedan årets början. Ökningen kan i huvudsak hänföras till hypoteksutlåning i Spintab förmedlad genom kontorsnätet i Sverige.

Koncernens exponering mot företag i IT- och telekombranschen uppgick den 30 september 2003 till 6,9 mdkr (5,8).

Utlåning, koncernen

mdkr	**2003 30 sep**	**2002 31 dec**	**2002 30 sep**
Privatpersoner	328,0	306,9	296,3
Varav Spintab	*267,0*	*248,2*	*242,1*
Fastighetsförvaltning	147,3	144,1	136,9
Handel, hotell, restaurang	26,3	25,6	25,7
Byggnadsverksamhet	11,2	10,5	10,5
Tillverkningsindustri	50,6	50,7	50,7
Transport	14,3	14,3	14,4
Skogs- och lantbruk	34,1	31,1	30,4
Övrig serviceverksamhet	19,3	18,9	14,0
Övrig företagsutlåning	61,0	56,9	66,3
Kommuner *)	14,0	13,7	12,8
Summa utlåning till allmänheten	**706,1**	**672,7**	**658,0**
Kreditinstitut inkl Riksgäldskontoret	49,4	64,4	45,5
Återköpsavtal (repor)	79,8	65,0	86,8
Total utlåning	**835,3**	**802,1**	**790,3**
Varav utlåning till allmänheten i:			
Hansabank	*35,9*	*30,3*	*27,7*
FI-Holding	*66,9*	*70,1*	*71,4*
HSB Bank	*9,6*	*8,5*	

*) Kommunala bolag ingår ej.

Marknadsandelar

FöreningsSparbankens dotterbolag Spintabs marknadsandel för hypoteksutlåning till privatpersoner uppgick den 31 augusti 2003 till 34 procent (35 procent i december 2002) och marknadsandelen för hypoteksutlåning till företagskunder var 22 procent (22 procent i december 2002).

Betalningar

Kortutvecklingen

Antalet bankkort på den svenska marknaden utgivna av FöreningsSparbanken uppgick vid utgången av kvartalet till cirka 2,9 miljoner, en ökning med 5 procent under året. Trenden med en ökad kortanvändning fortsätter. FöreningsSparbankens kunders kortköp i antal har de senaste 12 månaderna ökat med 21 procent och antalet av banken inlösta korttransaktioner med 24 procent.

Giro

Kunderna fortsätter att övergå från att använda pappersbaserad girobetalning till att använda elektroniskt internetbaserat giro, genom Internetbanken. Antalet privatkunder med giroanslutning är 2,6 miljoner (2,7). Av dessa hade 1,0 miljoner (0,9) internetbaserade giroanslutningar. Jämförelsetalen avser 30 september 2002.

e-faktura

Kunderna tar emot e-fakturor direkt i Internetbanken och kan på ett säkert och bekvämt sätt godkänna betalning. 149 företag i Sverige erbjuder e-fakturatjänsten jämfört med 108 företag den 30 september 2002. Antalet skickade e-fakturor ökar stadigt. Under perioden skickades 546 000 e-fakturor, jämfört med 353 000 under motsvarande period 2002.

Övrigt

FöreningsSparbanken utsågs till Årets Affärsbank 2003

I tidningen Affärsvärldens undersökning Finansbarometern utsågs FöreningsSparbanken till Årets Affärsbank 2003. Undersökningen, som är Sveriges största oberoende undersökning av bank-, finans- och försäkringsmarknaden, har genomförts bland ekonomichefer och andra nyckelpersoner på de drygt 2 000 företagen och organisationerna i Sverige med över 200 anställda.

FöreningsSparbanken förvärvar EnterCard AS i Norge

FöreningsSparbanken har träffat avtal med Terra Gruppen AS om att förvärva återstående 35 procent av aktierna i det norska kontokortsföretaget EnterCard AS för 69 miljoner norska kronor. Tidigare i år har FöreningsSparbanken träffat avtal med SpareBank 1 Gruppen AS om att köpa 65 procent av aktierna i EnterCard för 129 miljoner norska kronor. Priset för samtliga aktier i EnterCard blir därmed 198 miljoner norska kronor. Förvärvet stärker FöreningsSparbakens position som ledande betalningsförmedlare i Norden samtidigt som möjligheter finns att uppnå goda synergier med den svenska kortverksamheten. EnterCard, som ger ut alla typer av Visa- och Master Card-kontokort, har distributionsavtal med bland annat SpareBank 1 Gruppens och Terra Gruppens medlemsbanker. Förvärvet förutsätter godkännande av berörda myndigheter.

Organisationsförändring

För att bättre stödja kontorsrörelsens kundkontakter gäller från och med september en ny organisation i FöreningsSparbanken. Affärsområdena Spara, Låna och Betala samordnas inom den nya enheten Kunderbjudande och Produkter. Samtidigt samlas gemensamma servicefunktioner i den nya enheten Gemensam Service. Chef för Kunderbjudande och Produkter är Kjell Hedman, tidigare chef för affärsområdet Betala och vice VD i FöreningsSparbanken. Chef för Gemensam Service är Gert Engman, vice VD och CIO i FöreningsSparbanken.

Anpassning av redovisningen

Delårsrapporten är upprättad enligt Redovisningsrådets rekommendation RR20, Delårsrapportering, samt följer samma redovisningsprinciper som den senaste årsredovisningen. Rekommendationer som trätt i kraft 1 januari 2003 har beaktats men inte medfört någon resultatpåverkan.

Nyckeltal för koncernen

	2003 Jan-sep	2002 Jan-sep	2002 Helår
Räntabilitet på eget kapital, %	16,0	10,7	11,0
Avkastning på totalt kapital, %	0,93	0,67	0,69
Resultat per aktie, kronor*	8,94	5,69	7,87
Resultat per aktie efter utspädning, kronor**	8,94	5,69	7,86
Eget kapital per aktie, kronor*	76,26	71,01	73,13
Eget kapital per aktie, efter utspädning, kronor **	76,24	70,98	73,11
K/I-tal före kreditförluster	0,57	0,62	0,63
K/I-tal efter kreditförluster	0,61	0,69	0,70
Kapitaltäckningsgrad, %	11,0	10,9	10,8
Primärkapitalrelation, %	7,2	7,1	7,1
Kreditförlustnivå netto, %	0,16	0,24	0,23
Andel osäkra fordringar, %	0,27	0,30	0,27
Total reserveringsgrad, % ***	138	126	134
Antal aktier vid periodens ingång och utgång	527 808 843	527 808 843	527 808 843
Genomsnittligt antal aktier under perioden	527 808 843	527 808 843	527 808 843
* Antal aktier vid beräkning	527 808 843	527 808 843	527 808 843
** Antal aktier efter utspädning	527 977 435	528 061 272	527 960 453

*** Se not 4

Operativ resultaträkning, koncernen *

mkr	2003 Jan-sep	2002 Jan-sep	%	2003 Kv 3	2002 Kv 3	%	2002 Helår
Ränteintäkter	36 335	39 903	-9	11 543	13 312	-13	52 013
Räntekostnader	- 24 230	- 28 240	-14	- 7 429	- 9 382	-21	- 36 464
Räntenetto	12 105	11 663	4	4 114	3 930	5	15 549
Erhållna utdelningar	101	87	16	2	0		90
Provisionsintäkter	5 589	5 658	-1	1 974	1 813	9	7 558
Provisionskostnader	- 1 412	- 1 333	6	- 498	- 444	12	- 1 794
Provisionsnetto	4 177	4 325	-3	1 476	1 369	8	5 764
Nettoresultat av finansiella transaktioner	544	253		132	183	-28	441
Övriga rörelseintäkter	1 343	883	52	292	267	9	1 157
Summa intäkter	**18 270**	**17 211**	**6**	**6 016**	**5 749**	**5**	**23 001**
Allmänna administrationskostnader							
- Personalkostnader	- 5 151	- 5 219	-1	- 1 752	- 1 704	3	- 7 005
- Övrigt	- 4 055	- 3 933	3	- 1 303	- 1 288	1	- 5 279
Summa allmänna administrationskostnader	- 9 206	- 9 152	1	- 3 055	- 2 992	2	- 12 284
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar	- 507	- 574	-12	- 158	- 191	-17	- 751
Avskrivning av goodwill	- 460	- 515	-11	- 153	- 159	-4	- 663
Summa kostnader	**- 10 173**	**- 10 241**	**-1**	**- 3 366**	**- 3 342**	**1**	**- 13 698**
Resultat före kreditförluster	**8 097**	**6 970**	**16**	**2 650**	**2 407**	**10**	**9 303**
Kreditförluster netto inklusive värdeförändring övertagen egendom	- 832	- 1 243	-33	- 160	- 375	-57	- 1 603
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar		- 264			- 264		- 264
Återföring av nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	23			23			
Andel i intresseföretags resultat	- 191	- 463	-59	55	- 380		- 588
Rörelseresultat	**7 097**	**5 000**	**42**	**2 568**	**1 388**	**85**	**6 848**
Avräkning pensioner	- 47	- 51	-8	3	- 13		- 76
Skatt	- 1 855	- 1 474	26	- 669	- 477	40	- 1 983
Minoritetsintresse	- 476	- 469	1	- 166	- 184	-10	- 637
Periodens resultat	**4 719**	**3 006**	**57**	**1 736**	**714**	**143**	**4 152**

* Den operativa resultaträkningen omfattar samma juridiska personer och följer samma redovisningsprinciper som den resultaträkning som är upprättad enligt Finansinspektionens föreskrifter, förutom att försäkringsrörelsen (som till större delen består av pensions- och kapitalförsäkringsverksamhet i Robur Försäkring) ingår med respektive poster integrerade rad för rad i den övriga verksamhetens intäkter och kostnader. I resultaträkningen som är upprättad enligt Finansinspektionens föreskrifter ingår försäkringsrörelsens resultat på en egen rad. På rörelseresultatnivå visar de två resultaträkningarna samma resultat. Beskrivningar i löpande text samt rörelsegrensredovisningen bygger på den operativa resultaträkningen om inget annat anges. Noterna refererar till resultaträkningarna på sidorna 21 och 22.

Resultatutveckling i koncernen per kvartal

mkr	2003 Kv 3	2003 Kv 2	2003 Kv 1	2002 Kv 4	2002 Kv 3	2002 Kv 2	2002 Kv 1	2001 Kv 4	2001 Kv 3
Räntenetto	4 114	3 958	4 033	3 886	3 930	3 908	3 825	3 815	3 681
Provisionsnetto	1 476	1 401	1 300	1 439	1 369	1 479	1 477	1 486	1 518
Nettoresultat av finansiella transaktioner	132	218	194	188	183	- 173	243	148	341
Övriga intäkter	294	871	279	277	267	377	326	319	215
Summa intäkter	**6 016**	**6 448**	**5 806**	**5 790**	**5 749**	**5 591**	**5 871**	**5 768**	**5 755**
Personalkostnader	- 1 682	- 1 649	- 1 648	- 1 716	- 1 706	-1 686	- 1 628	- 1 687	- 1 534
Avsättning till resultatandelsstiftelse	- 70	- 37	- 65	- 70	2	- 77	- 124	- 58	- 127
Övriga kostnader	- 1 614	- 1 723	- 1 685	- 1 671	- 1 638	- 1 673	- 1 711	- 1 823	- 1 782
Summa kostnader	**- 3 366**	**- 3 409**	**- 3 398**	**- 3 457**	**- 3 342**	**- 3 436**	**- 3 463**	**- 3 568**	**- 3 443**
Resultat före kreditförluster	**2 650**	**3 039**	**2 408**	**2 333**	**2 407**	**2 155**	**2 408**	**2 200**	**2 312**
Kreditförluster netto inklusive värde-förändring på övertagen egendom	- 160	- 282	- 390	- 360	- 375	- 433	- 435	- 459	- 233
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar					- 264			- 10	
Återföring av nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	23								
Andel i intresseföretags resultat	55	- 211	- 35	- 125	- 380	- 62	- 21	- 54	- 77
Rörelseresultat	**2 568**	**2 546**	**1 983**	**1 848**	**1 388**	**1 660**	**1 952**	**1 677**	**2 002**

Rörelsegrensredovisning

mkr	Svensk kontorsrörelse		Swedbank Markets		Kapital-förvaltning och Försäkring		Internationell bankrörelse		Finans-förvaltning		Övrigt		Elimineringar	
Januari - september	**2003**	**2002**	**2003**	**2002**	**2003**	**2002**	**2003**	**2002**	**2003**	**2002**	**2003**	**2002**	**2003**	**2002**
Räntenetto	8 619	8 575	692	373	34	61	2 270	2 277	539	478	-63	-115	14	14
Provisionsnetto	2 089	2 310	416	378	850	916	736	610	-21	-19	108	152	-1	-22
Nettoresultat av finansiella transaktioner	94	87	171	80	11	1	216	134	54	-26	-2	-25	0	2
Övriga intäkter	470	591	89	37	24	22	155	175	537	25	2 566	2 006	-2 397	-1 886
Summa intäkter	**11 272**	**11 563**	**1 368**	**868**	**919**	**1 000**	**3 377**	**3 196**	**1 109**	**458**	**2 609**	**2 018**	**-2**	**-1 892**
Personalkostnader	-2 843	-2 904	-405	-416	-193	-215	-684	-748	-11	-9	-1 060	-970	45	43
Datakostnader	-547	-968	-185	-174	-58	-41	-109	-109	-5	-5	-720	-517	635	898
Övriga kostnader	-3 055	-2 236	-238	-244	-156	-177	-425	-394	-20	-14	-876	-903	1 704	951
Avskrivningar	-184	-297	-12	-15	-178	-185	-367	-455	0	0	-226	-137		
Summa kostnader	**-6 629**	**-6 405**	**-840**	**-849**	**-585**	**-618**	**-1 585**	**-1 706**	**-36**	**-28**	**-2 882**	**-2 527**	**2 384**	**1 892**
Resultat före kreditförluster	**4 643**	**5 158**	**528**	**19**	**334**	**382**	**1 792**	**1 490**	**1 073**	**430**	**-273**	**-509**		
Kreditförluster	-694	-907	-13	-62			-288	-72	0		163	-202		
Andel i intresseföretags Resultat	82	-127	-10	-13			-275	-338			12	15		
Ned/uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar									23	-264				
Rörelseresultat	**4 031**	**4 124**	**505**	**-56**	**334**	**382**	**1 229**	**1 080**	**1 096**	**166**	**-98**	**-696**		
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	17,5	19,0	26,5	neg	18,2	18,6	6,7	6,6	104,4	4,7				
K/I-tal	0,59	0,55	0,61	0,98	0,64	0,62	0,47	0,53	0,03	0,06	1,10	1,25		
Heltidstjänster	6 901	7 180	568	550	264	279	5 932	6 006	18	18	1 676	1 428		

Rörelsegrenarnas redovisningsprinciper

Rörelsegrensredovisningen bygger på FöreningsSparbankens organisation och internredovisning. Som en följd av genomförda organisationsförändringar under tredje kvartalet har samtliga kvartal under 2003 justerats. Den organisationsförändring, som påverkar rörelsegrenarna, innebär att ett antal stödfunktioner, som tidigare ingick i affärsområde Retail och redovisades i Svensk kontorsrörelse, numera tillhör enheten Gemensam service, som tillhör rörelsegrenen Övrigt. Dessa enheter säljer sina tjänster till Svensk kontorsrörelse till självkostnadsersättning, varför resultatet för berörda rörelsegrenar i princip inte påverkas av omorganisationen. Däremot påverkas redovisningen av olika intäkts- och kostnadsslag samt antalet heltidstjänster.

Utöver detta har under tredje kvartalet ansvaret för ett antal större företagskunder flyttats från Swedbank Markets till Svensk kontorsrörelse. Den organisation och personal, som hanterar dessa kunder har också redovisningsmässigt flyttats till Svensk kontorsrörelse. Jämförelsetalen har korrigerats historiskt i samtliga redovisade kvartal med anledning av dessa ansvarsförändringar.

Marknadsbaserade ersättningar tillämpas mellan rörelsegrenarna medan alla kostnader inom IT och övrig gemensam service samt koncernstaber förs via självkostnadsbaserade internpriser till rörelsegrenarna. Koncernledningskostnader utfördelas ej.

Koncernens eget kapital (ingående eget kapital exklusive utdelning) allokeras till respektive rörelsegren vid årets början. Allokeringen är baserad på kapitaltäckningsreglerna och utifrån bedömt kapitalbehov under året. Allokerat eget kapital ränteberäknas efter genomsnittlig svensk dagslåneränta.

Goodwill med åtföljande resultateffekter, finansieringskostnad och avskrivning, allokeras till den rörelsegren den avser.

Räntabilitet beräknas på allokerat eget kapital för rörelsegrenarna. Räntabilitet för rörelsegrenarna beräknas på rörelseresultatet med avdrag för beräknad skatt och minoritetsandel.

Svensk kontorsrörelse

Svensk kontorsrörelse omfattar kundansvaret för privatpersoner, företag, organisationer, kommuner och landsting i Sverige samt bankens egna distributionskanaler i form av kontor, automater, telefon och internet i Sverige, enheten för produkter och kunderbjudande, HSB Bank, delägda svenska banker samt privatbanksverksamheten i Luxemburg.

Kontorsnätet i Sverige är organiserat i 88 lokala banker i 6 regioner över hela landet. FöreningsSparbanken har med sina 521 kontor det största kontorsnätet bland de svenska bankerna. Genom samarbetet med de delägda bankerna och fristående sparbankerna tillkommer ytterligare 304 kontor. Kontorsnätet kompletteras med 250 Bank i Butik. Genom avtalet med Svensk Kassaservice (Posten), har kunderna dessutom möjlighet att utföra vissa kassaärenden på mer än 1 000 kontor.

Till Telefonbanken är cirka 2 miljoner kunder anslutna. Antalet kunder anslutna till Internetbanken har sedan årsskiftet ökat till 1,5 miljoner kunder. Av dessa var cirka 1,3 miljoner privatkunder vilket motsvarar 22 procent av privatkunderna i FöreningsSparbanken inklusive fristående sparbanker och delägda banker. Av företagskunderna i den svenska verksamheten är 33 procent anslutna till Internetbanken.

Resultatutveckling

mkr	**2003 Jan-sep**	**2002 Jan-sep**	**2003 kv3**	**2003 kv2**	**2003 kv1**	**2002 kv4**	**2002 kv3**	**2002 kv2**
Räntenetto	8 619	8 575	2 845	2 884	2 890	2 931	2 907	2 899
Provisionsnetto	2 089	2 310	785	679	625	720	717	800
Nettoresultat av finansiella transaktioner	94	87	35	32	27	25	40	26
Övriga intäkter	470	591	149	186	135	219	171	190
Summa intäkter	**11 272**	**11 563**	**3 814**	**3 781**	**3 677**	**3 895**	**3 835**	**3 915**
Personalkostnader	-2 843	-2 904	-941	-953	-949	-1 065	-966	-987
Datakostnader	-547	-968	-185	-182	-180	-342	-311	-325
Övriga kostnader	-3 055	-2 236	-1 033	-1 010	-1 012	-867	-711	-806
Avskrivningar	-184	-297	-57	-61	-66	-95	-99	-99
Summa kostnader	**-6 629**	**-6 405**	**-2 216**	**-2 206**	**-2 207**	**-2 369**	**-2 087**	**-2 217**
Resultat före kreditförluster	**4 643**	**5 158**	**1 598**	**1 575**	**1 470**	**1 526**	**1 748**	**1 698**
Kreditförluster	-694	-907	-100	-291	-303	-232	-250	-300
Andel i intresseföretags resultat	82	-127	34	24	24	-19	-103	-18
Rörelseresultat	**4 031**	**4 124**	**1 532**	**1 308**	**1 191**	**1 275**	**1 395**	**1 380**
Skatt	-1 129	-1 185	-434	-356	-339	-381	-421	-386
Minoritetsandel	-5	-4	-3	0	-2	0	-1	-2
Periodens resultat	**2 897**	**2 935**	**1 095**	**952**	**850**	**894**	**973**	**992**
Allokerat eget kapital	22 013	20 626	22 013	22 013	22 013	20 626	20 626	20 626
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	17,5	19,0	19,9	17,3	15,4	17,3	18,9	19,2
Intäktsposter								
Intäkter från externa kunder	10 614	10 940	3 600	3 555	3 459	3 718	3 695	3 683
Intäkter från transaktioner med andra rörelsegrenar	658	623	214	226	218	177	140	232
Summa intäkter	**11 272**	**11 563**	**3 814**	**3 781**	**3 677**	**3 895**	**3 835**	**3 915**
Affärsvolymer, mdkr								
Utlåning	590	536	590	576	560	553	536	530
Inlåning	238	218	238	228	226	221	218	215
Fond och Försäkring	155	135	155	153	139	142	135	156
Övrig placeringsvolym	7	6	7	7	6	6	6	5
Aktier och andelar i intresseföretag, mdkr	1	1	1	1	1	1	1	1
Riskvägd volym, mdkr	397	354	397	382	367	365	354	350
Totala tillgångar, mdkr	635	566	635	619	599	589	566	562
Totala skulder, mdkr	613	545	613	597	578	567	545	541
Heltidstjänster	6 901	7 180	6 901	6 933	7 070	7 252	7 180	7 172

Rörelseresultatet uppgick till 4 031 mkr, en minskning med 93 mkr eller 2 procent jämfört med föregående år. Jämfört med föregående kvartal ökade rörelseresultatet med 224 mkr eller 17 procent, primärt på grund av lägre kreditförluster.

Ökat utlåningsräntenetto och förvärvet av HSB Bank uppvägde inte sjunkande fond- och försäkringsprovisioner samt lägre räntemarginal på inlåningen, varför intäkterna minskade med 291 mkr eller 3 procent jämfört med föregående år till 11 272 mkr. Föregående år ingick även en realisationsvinst på 95 mkr från kontorsförsäljning till Sparbanken Nord. Under tredje kvartalet minskade räntenettot genom lägre inlåningsmarginal till följd av lägre allmänt ränteläge. Detta uppvägdes av ökade utlånings- och inlåningsvolymer samt ökade fondförvaltnings- och betalningsprovisioner.

Kostnaderna ökade med 224 mkr eller 3 procent jämfört med föregående år till 6 629 mkr, huvudsakligen på grund av förvärvet av HSB Bank samt kostnader för systemanpassningar inför ett eventuellt EMU-inträde.

Kreditförlusterna uppgick till 694 mkr, vilket var en minskning med 213 mkr eller 23 procent jämfört med föregående år. Andel i intresseföretags resultat var positiv, då e-handelsföretaget Marakanda avvecklats vid årsskiftet. Räntabiliteten på allokerat eget kapital sjönk till 18 procent (19).

Antalet heltidstjänster har 2003 påverkats av organisatorisk förflyttning av lokala aktiehandlare till Swedbank Markets samt förflyttning av vissa stödjande enheter till enheten Gemensam Service inom rörelsegrenen Övrigt. Kostnader för denna flyttade stödverksamhet redovisas 2003 som övriga kostnader istället för som personalkostnader, lokalkostnader, datakostnader, avskrivningar etc.

Swedbank Markets

Swedbank Markets ansvarar för bankens Investment och Merchant Banking verksamhet. Swedbank Markets har även kundansvaret för finansiella institutioner. Rörelsegrenen inkluderar, förutom verksamheten i Sverige och First Securities i Norge, filialerna i Oslo, London och New York.

Swedbank Markets erbjuder handel i värdepapper och derivatinstrument inom aktie-, ränte- och valutamarknaderna samt finansieringslösningar och kvalificerad analys och rådgivning. Inom analysfunktionen görs kontinuerligt analyser av cirka 150 nordiska bolag. För privata placerare erbjuder Swedbank Markets aktiehandel och breddmarknadsprodukter, som exempelvis aktieindexobligationer, genom koncernens kontorsnät i Sverige, genom fristående sparbanker och delägda banker, samt genom Internetbanken och Telefonbanken.

Resultatutveckling

mkr	**2003 Jan-sep**	**2002 Jan-sep**	**2003 kv3**	**2003 kv2**	**2003 kv1**	**2002 kv4**	**2002 kv3**	**2002 kv2**
Räntenetto	692	373	345	149	198	256	115	173
Provisionsnetto	416	378	124	151	141	174	140	127
Nettoresultat av finansiella transaktioner	171	80	13	69	89	52	59	-169
Övriga intäkter	89	37	14	66	9	12	11	15
Summa intäkter	**1 368**	**868**	**496**	**435**	**437**	**494**	**325**	**146**
Personalkostnader	-405	-416	-131	-129	-145	-153	-136	-139
Datakostnader	-185	-174	-54	-67	-64	-66	-57	-63
Övriga kostnader	-238	-244	-78	-84	-76	-97	-74	-87
Avskrivningar	-12	-15	-4	-4	-4	-5	-4	-6
Summa kostnader	**-840**	**-849**	**-267**	**-284**	**-289**	**-321**	**-271**	**-295**
Resultat före kreditförluster	**528**	**19**	**229**	**151**	**148**	**173**	**54**	**-149**
Kreditförluster	-13	-62	-4	0	-9	-11	1	-63
Andel i intresseföretags resultat	-10	-13	-6	4	-8	0	-1	-5
Rörelseresultat	**505**	**-56**	**219**	**155**	**131**	**162**	**54**	**-217**
Skatt	-141	16	-61	-43	-37	-46	-15	61
Periodens resultat	**364**	**-40**	**158**	**112**	**94**	**116**	**39**	**-156**
Allokerat eget kapital	1 834	1 990	1 834	1 834	1 834	1 990	1 990	1 990
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	26,5	neg	34,5	24,4	20,5	23,3	7,8	neg
Intäktsposter								
Intäkter från externa kunder	1 150	699	424	363	363	421	264	96
Intäkter från transaktioner med andra rörelsegrenar	218	169	72	72	74	73	61	50
Summa intäkter	**1 368**	**868**	**496**	**435**	**437**	**494**	**325**	**146**
Affärsvolymer, mdkr								
Utlåning	12	20	12	14	16	17	20	17
Inlåning	0	0	0	0	0	0	0	0
Fond och försäkring	1	0	1	1	1	1	0	1
Aktier och andelar i intresseföretag, mdkr	0	0	0	0	0	0	0	0
Riskvägd volym, mdkr	35	49	35	46	47	40	49	48
Totala tillgångar, mdkr	253	210	253	246	247	205	210	243
Totala skulder, mdkr	251	208	251	244	245	203	208	241
Heltidstjänster	568	550	568	562	558	526	550	551

Swedbank Markets rörelseresultat uppgick till 505 mkr, en ökningen med 561 mkr jämfört med föregående år. Den stora resultatförbättringen förklaras främst av att fjolårsresultatet påverkades av negativa valutakursförändringar. Jämfört med föregående kvartal ökade röreseresultatet med 64 mkr eller 41 procent, primärt på grund av Oslofilialens verksamhet. Handeln i norska obligationer och räntederivat mot norska finansiella institutioner och företag, som startades i Oslo-filialen i februari i samarbete med First Securities, har utvecklats mycket positivt.

Förutsättningarna för ränte- och valutahandeln har varit goda, i synnerhet under första halvåret. Marknadsförutsättningarna för aktierelaterad verksamhet förbättrades under tredje kvartalet. Räntabiliteten på allokerat eget kapital ökade till 26 procent (negativ januari till september 2002).

Kapitalförvaltning och försäkring

Kapitalförvaltning och försäkring omfattar Roburkoncernen med verksamhet inom fondförvaltning, institutionell- och diskretionär kapitalförvaltning, försäkringar samt individuellt pensionssparande.

Resultatutveckling

mkr	**2003 Jan-sep**	**2002 Jan-sep**	**2003 kv3**	**2003 kv2**	**2003 kv1**	**2002 kv4**	**2002 kv3**	**2002 kv2**
Räntenetto	34	61	8	3	23	13	19	20
Provisionsnetto	850	916	301	278	271	293	262	312
Nettoresultat av finansiella transaktioner	11	1	3	16	-8	10	2	0
Övriga intäkter	24	22	8	1	15	8	7	8
Summa intäkter	**919**	**1 000**	**320**	**298**	**301**	**324**	**290**	**340**
Personalkostnader	-193	-215	-65	-62	-66	-42	-67	-75
Datakostnader	-58	-41	-21	-19	-18	-22	-16	-12
Övriga kostnader	-156	-177	-41	-65	-50	-65	-59	-59
Avskrivningar	-178	-185	-59	-59	-60	-62	-61	-62
Summa kostnader	**-585**	**-618**	**-186**	**-205**	**-194**	**-191**	**-203**	**-208**
Resultat före kreditförluster	**334**	**382**	**134**	**93**	**107**	**133**	**87**	**132**
Rörelseresultat	**334**	**382**	**134**	**93**	**107**	**133**	**87**	**132**
Skatt	-94	-107	-38	-26	-30	-37	-24	-37
Periodens resultat	**240**	**275**	**96**	**67**	**77**	**96**	**63**	**95**
Allokerat eget kapital	1 759	1 971	1 759	1 759	1 759	1 971	1 971	1 971
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	18,2	18,6	21,8	15,2	17,5	19,5	12,8	19,3
Intäktsposter								
Intäkter från externa kunder	1 788	2 042	629	624	535	611	586	697
Intäkter från transaktioner med andra rörelsegrenar	-869	-1 042	-309	-326	-234	-287	-296	-357
Summa intäkter	**919**	**1 000**	**320**	**298**	**301**	**324**	**290**	**340**
Affärsvolymer, mdkr								
Fond och försäkring	232	195	232	224	203	206	195	226
Övrig placeringsvolym	24	19	24	24	18	20	19	21
Riskvägd volym, mdkr	0	0	0	0	0	0	0	0
Totala tillgångar, mdkr	40	34	40	39	35	36	34	40
Totala skulder, mdkr	38	32	38	37	33	34	32	38
Heltidstjänster	264	279	264	255	260	282	279	277

Rörelseresultatet för niomånadersperioden var 334 mkr, en minskning med 48 mkr eller 13 procent från föregående år. Försämringen förklaras främst av lägre aktiekurser på världens börser, vilket leder till lägre förvaltningsvolym, som resulterar i minskade provisionsintäkter. Räntabiliteten på allokerat eget kapital minskade marginellt.

Jämfört med föregående kvartal ökade rörelseresultatet med 41 mkr eller 44 procent till följd av den kraftiga börsuppgången.

Fondsparande, volymer och flöden

Nettoinflödet i Roburs fonder under årets nio första månader var 10,8 mdkr jämfört med 8,2 mdkr motsvarande period föregående år. Av nettoinflödet härrörde 3,0 mdkr (2,8) från premiepensionssparande och 1,6 mdkr (3,1) från fondförsäkringssparande i Robur Försäkring.

Fondförmögenheten i Robur uppgick den 30 september 2003 till 232 mdkr (206). Förändringen förklaras av högre värden på fondernas tillgångar med cirka 15 mdkr, främst på grund av stigande aktiekurser under första halvåret. Därtill kommer nettoinflöden i fonderna på cirka 11 mdkr, vilket ger en ökning av fondförmögenheten under perioden med cirka 26 mdkr. I den institutionella kapitalförvaltningen förvaltades 38 mdkr (31), varav i Roburs fonder 14 mdkr (13).

Roburs andel av fondsparande, nysparande netto, på den svenska fondmarknaden uppgick till 17 procent (16) för årets första nio månader. Marknadsandelen av förvaltat kapital på fondmarknaden uppgick den 30 juni 2003 till 28 procent (29).

	2003	**2002**	**2002**
Fondförvaltning Robur	**30 sep**	**31 dec**	**30 sep**
Fondförmögenhet (mdkr)	232	206	195
Varav:			
Svenska aktier, %	*26,3*	*26,1*	*24,4*
Utländska aktier, %	*35,4*	*35,0*	*36,5*
Räntebärande värdepapper, %	*38,3*	*38,9*	*39,1*
Antal kunder (tusental)	2 762	2 744	2 737
Fondförsäkringssparande Robur Försäkring			
Förvaltat kapital (mdkr)	35,2	31,3	30,0
Varav i Robur fonder	*34,7*	*30,8*	*29,6*
Antal försäkringar (tusental)	676	635	631
Diskretionär förvaltning			
FöreningsSparbanken Kapitalförvaltning			
Förvaltat kapital (mdkr)	38	31	30
Varav i Robur fonder	*14*	*13*	*13*

Försäkringssparande

Försäljningen (inbetalda premier) av fondförsäkringssparande uppgick under årets nio första månader till 3,5 mdkr (4,5). Det förvaltade kapitalet i Robur Försäkring uppgick den 30 september 2003 till 35,2 mdkr (31,3).

Marknadsandelen avseende nyteckning av fondförsäkring uppgick den 30 juni 2003 till 13 procent. Antalet försäkringsavtal i Robur Försäkring uppgick vid utgången av september till cirka 676 000 (635 000). Därtill kommer grupplivförsäkringar med cirka 1 miljon försäkrade.

Fondförvaltningens utveckling

Alla Roburs aktiefonder har under året haft en positiv absolutavkastning. De svenska fonderna hade en värdeökning på knappt 20 procent och Allemansfonderna hade en avkastning på drygt 11 procent under årets första nio månader. De fonder som placerar i både aktier och räntebärande instrument, Mixfonderna, har hittills i år haft en avkastning på mellan 4 och 12 procent. De svenska räntefonderna har för närvarande en årsavkastning på mellan 3 och 7 procent.

Cirka 50 procent av Roburs fonder har utvecklats bättre än sina respektive jämförelseindex. Inom kategorin aktiefonder har ca 65 procent av fonderna en positiv relativavkastning och inom kategorin räntefonder är motsvarande andel 15 procent. Avvikelserna på räntesidan är dock små. Bland mixfonderna är en av tre fonder bättre än index hittills i år.

De fonder som har den högsta relativavkastningen är branschfonden Realinvest samt fonder som placerar i Sverige, Norden och Pacific, medan fonder såsom Japan och Småbolag Europa hör till de som utvecklats svagt jämfört med index.

Internationell bankrörelse

I rörelsegrenen Internationell bankrörelse ingår verksamheterna i dotterbolagen Hansabank i Baltikum, FI-Holding i Danmark samt FöreningsSparbankens andelar i intresseföretagen SpareBank 1 Gruppen i Norge och Aktia i Finland.

Resultatutveckling

mkr	2003 Jan-sep	2002 Jan-sep	2003 kv3	2003 kv2	2003 kv1	2002 kv4	2002 kv3	2002 kv2
Räntenetto	2 270	2 277	748	743	779	695	791	760
Provisionsnetto	736	610	249	258	229	256	216	206
Nettoresultat av finansiella transaktioner	216	134	87	56	73	107	58	14
Övriga intäkter	155	175	40	75	40	44	48	90
Summa intäkter	**3 377**	**3 196**	**1 124**	**1 132**	**1 121**	**1 102**	**1 113**	**1 070**
Personalkostnader	-684	-748	-220	-237	-227	-257	-240	-253
Datakostnader	-109	-109	-35	-37	-37	-39	-37	-38
Övriga kostnader	-425	-394	-146	-146	-133	-187	-123	-138
Avskrivningar	-367	-455	-119	-121	-127	-122	-140	-161
Summa kostnader	**-1 585**	**-1 706**	**-520**	**-541**	**-524**	**-605**	**-540**	**-590**
Resultat före kreditförluster	**1 792**	**1 490**	**604**	**591**	**597**	**497**	**573**	**480**
Kreditförluster	-288	-72	-103	-93	-92	-58	-30	-11
Andel i intresseföretags resultat	-275	-338	24	-244	-55	-106	-280	-45
Rörelseresultat	**1 229**	**1 080**	**525**	**254**	**450**	**333**	**263**	**424**
Skatt	-312	-189	-78	-167	-67	-23	-40	-88
Minoritetsandel	-474	-471	-164	-144	-166	-167	-187	-147
Periodens resultat	**443**	**420**	**283**	**-57**	**217**	**143**	**36**	**189**
Allokerat eget kapital	8 790	8 523	8 790	8 790	8 790	8 523	8 523	8 523
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	6,7	6,6	12,9	neg.	9,9	6,7	1,7	8,9
Intäktsposter								
Intäkter från externa kunder	3 377	3 196	1 124	1 132	1 121	1 102	1 113	1 070
Affärsvolymer, mdkr								
Utlåning	103	99	103	104	104	100	99	96
Inlåning	35	31	35	35	35	33	31	31
Aktier och andelar i intresseföretag, mdkr	1	1	1	1	2	1	1	2
Riskvägd volym, mdkr	147	146	147	152	154	150	146	146
Totala tillgångar, mdkr	137	131	137	142	144	136	131	134
Totala skulder, mdkr	128	122	128	133	135	127	122	125
Heltidstjänster	5 932	6 006	5 932	5 926	5 924	5 901	6 006	6 248

Rörelseresultatet för Internationell bankrörelse uppgick till 1 229 mkr, en ökning med 149 mkr eller 14 procent från föregående år. Trots ett negativt resultat från SpareBank 1 Gruppen på 376 mkr (varav nedskrivning av goodwill 311 mkr) innebar det norska resultatet en förbättring med 37 mkr. Hansabank förbättrade sitt rörelseresultat med 166 mkr eller 21 procent till 961 mkr, medan FI-Holdings resultat försämrades med 72 mkr eller 11 procent till 610 mkr. Aktias resultat förbättrades med 8 mkr.

Jämfört med föregående kvartal förbättrades rörelseresultatet med 271 mkr eller 107 procent till 525 mkr. Föregående kvartal belastades med en goodwillavskrivning på 311 mkr. Hansabanks resultat försämrades med 34 mkr medan FI-Holdings var oförändrat.

Intäkterna under niomånadersperioden ökade med 181 mkr eller 6 procent jämfört med föregående år till 3 377 mkr. Kostnaderna minskade med 121 mkr eller 7 procent till 1 585 mkr. Kreditförlusterna ökade med 216 mkr till 288 mkr.

Räntabiliteten på allokerat eget kapital var oförändrat 7 procent för niomånadersperioden. För Hansabank var räntabiliteten 22 procent (21) och för FI-Holding 9 procent (10).

Finansförvaltning

I rörelsegrenen ingår finansförvaltningen i Sverige (moderbanken FöreningsSparbanken AB samt dotterbolaget Spintab). Finansförvaltningen i Sverige ansvarar för den långfristiga upplåningen inklusive

upplåningen för hypoteksverksamheten, bankens strategiska omsättnings- och anläggningsportfölj samt vissa andra aktieinnehav till exempel innehavet i OM HEX.

Resultatutveckling

mkr	2003 Jan-sep	2002 Jan-sep	2003 kv3	2003 kv2	2003 kv1	2002 kv4	2002 kv3	2002 kv2
Räntenetto	539	478	236	142	161	132	107	211
Provisionsnetto	-21	-19	-7	-6	-8	-7	-6	-8
Nettoresultat av finansiella transaktioner	54	-26	-5	57	2	4	16	-23
Övriga intäkter	537	25	19	515	3	1	0	29
Summa intäkter	**1 109**	**458**	**243**	**708**	**158**	**130**	**117**	**209**
Personalkostnader	-11	-9	-3	-4	-4	-4	-3	-3
Datakostnader	-5	-5	-2	-1	-2	-2	-2	-3
Övriga kostnader	-20	-14	-6	-8	-6	-15	-4	-4
Avskrivningar	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa kostnader	**-36**	**-28**	**-11**	**-13**	**-12**	**-21**	**-9**	**-10**
Resultat före kreditförluster	**1 073**	**430**	**232**	**695**	**146**	**109**	**108**	**199**
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar		-264					-264	
Återföring av nedskrivning av finansiella anläggningstilgångar	23		23					
Rörelseresultat	**1 096**	**166**	**255**	**695**	**146**	**109**	**-156**	**199**
Skatt	-203	-120	-71	-91	-41	-31	-30	-56
Periodens resultat	**893**	**46**	**184**	**604**	**105**	**78**	**-186**	**143**
Allokerat eget kapital	1 141	1 307	1 141	1 141	1 141	1 307	1 307	1 307
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	104,4	4,7	64,5	211,7	36,8	23,9	neg.	43,8
Intäktsposter								
Intäkter från externa kunder	1 113	461	246	708	159	130	118	210
Intäkter från transaktioner med andra rörelsegrenar	-4	-3	-3	0	-1	0	-1	-1
Summa intäkter	**1 109**	**458**	**243**	**708**	**158**	**130**	**117**	**209**
Affärsvolymer, mdkr								
Utlåning	1	1	1	1	1	1	1	1
Övrig placeringsvolym	10	8	10	9	9	8	8	7
Riskvägd volym, mdkr	6	8	6	6	8	7	8	7
Totala tillgångar, mdkr	376	348	376	402	362	340	348	328
Totala skulder, mdkr	375	347	375	401	361	339	347	327
Heltidstjänster	18	18	18	18	16	18	18	16

Finansförvaltningens rörelseresultat uppgick till 1 096 mkr för perioden januari till september 2003, en ökning med 930 mkr jämfört med föregående år. Ökningen förklaras huvudsakligen av en realisationsvinst på 489 mkr vid försäljning av bankens aktieinnehav i Erste Bank samt uppskrivning av aktieinnehavet i OM HEX med 23 mkr, medan fjolårsresultatet belastades av en nedskrivning av OM HEX-aktierna på 264 mkr. Jämfört med föregående kvartal minskade rörelseresultatet med 440 mkr.

Övrigt

I Övrigt ingår IT och övrig gemensam service, koncernstaber, koncernens egna försäkringsbolag Sparia, FöreningsSparbanken Fastighetsbyrå samt FöreningsSparbanken Juristbyrå. I Övrigt ingår också gruppvisa reserveringar för kreditförluster som inte redovisas av kundansvariga enheter.

Resultatutveckling

mkr	**2003 Jan-sep**	**2002 Jan-sep**	**2003 kv3**	**2003 kv2**	**2003 kv1**	**2002 kv4**	**2002 kv3**	**2002 kv2**
Räntenetto	-63	-115	-68	28	-23	-143	-12	-160
Provisionsnetto	108	152	25	51	32	1	35	71
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-2	-25	-1	-12	11	-8	6	-21
Övriga intäkter	2 566	2 006	855	829	882	678	639	659
Summa intäkter	**2 609**	**2 018**	**811**	**896**	**902**	**528**	**668**	**549**
Personalkostnader	-1 060	-970	-407	-317	-336	-283	-308	-320
Datakostnader	-720	-517	-233	-256	-231	-160	-177	-155
Övriga kostnader	-876	-903	-246	-312	-318	-149	-300	-235
Avskrivningar	-226	-137	-72	-77	-77	-41	-46	-44
Summa kostnader	**-2 882**	**-2 527**	**-958**	**-962**	**-962**	**-633**	**-831**	**-754**
Resultat före kreditförluster	**-273**	**-509**	**-147**	**-66**	**-60**	**-105**	**-163**	**-205**
Kreditförluster	163	-202	47	102	14	-59	-96	-59
Andel i intresseföretags resultat	12	15	3	5	4	0	4	6
Rörelseresultat	**-98**	**-696**	**-97**	**41**	**-42**	**-164**	**-255**	**-258**
Bokslutsdispositioner	-47	-51	3	-20	-30	-25	-13	-22
Skatt	24	111	13	1	10	9	53	68
Minoritetsandel	3	6	1	-2	4	-1	4	4
Periodens resultat	**-118**	**-630**	**-80**	**20**	**-58**	**-181**	**-211**	**-208**
Allokerat eget kapital	162	163	162	162	162	163	163	163
Intäktsposter								
Intäkter från externa kunder	304	304	106	97	101	105	107	126
Intäkter från transaktioner med andra rörelsegrenar	2 305	1 714	705	799	801	423	561	423
Summa intäkter	**2 609**	**2 018**	**811**	**896**	**902**	**528**	**668**	**549**
Affärsvolymer, mdkr								
Utlåning	0	3	0	0	2	2	3	5
Aktier och andelar i intresseföretag, mdkr	0	0	0	0	0	0	0	0
Riskvägd volym, mdkr	-3	2	-3	-3	4	3	2	4
Totala tillgångar, mdkr	7	7	7	8	10	6	7	6
Totala skulder, mdkr	7	7	7	8	10	6	7	6
Heltidstjänster	1 676	1 428	1 676	1 656	1 577	1 489	1 428	1 447

Övrigt redovisar ett rörelseresultat på -98 mkr för perioden januari till september 2003, en förbättring med 598 mkr jämfört med föregående år. Förbättringen förklaras huvudsakligen av lägre kreditförluster samt ökad fakturering från centrala enheter. Jämfört med föregående kvartal var rörelseresultatet 138 mkr lägre.

Elimineringar

mkr	2003 Jan-sep	2002 Jan-sep	2003 kv3	2003 kv2	2003 kv1	2002 kv4	2002 kv3	2002 kv2
Räntenetto	14	14	0	9	5	2	3	5
Provisionsnetto	-1	-22	-1	-10	10	2	5	-29
Nettoresultat av finansiella transaktioner	0	2	0	0	0	-2	2	0
Övriga intäkter	-2 397	-1 886	-791	-801	-805	-685	-609	-614
Summa intäkter	**-2 384**	**-1 892**	**-792**	**-802**	**-790**	**-683**	**-599**	**-638**
Personalkostnader	45	43	15	16	14	18	16	14
Datakostnader	635	898	202	223	210	290	294	306
Övriga kostnader	1 704	951	575	563	566	375	289	318
Summa kostnader	**2 384**	**1 892**	**792**	**802**	**790**	**683**	**599**	**638**
Affärsvolymer, mdkr								
Fond och försäkring	-155	-135	-155	-154	-140	-143	-135	-157
Övrig placeringsvolym	-7	-6	-7	-7	-6	-6	-6	-5
Totala tillgångar, mdkr	-438	-350	-438	-424	-386	-355	-350	-327
Totala skulder, mdkr	-438	-350	-438	-424	-386	-355	-350	-327

Resultaträkning, koncernen*

mkr	2003 Jan-sep	2002 Jan-sep	%	2003 Kv3	2002 Kv3	%	2002 Helår
Ränteintäkter	36 295	39 858	-9	11 532	13 299	-13	51 957
Räntekostnader	- 24 279	- 28 303	-14	- 7 443	- 9 404	-21	-36 547
Räntenetto	12 016	11 555	4	4 089	3 895	5	15 410
Erhållna utdelningar	100	86	16	1	0		89
Provisionsintäkter	5 288	5 325	-1	1 867	1 721	8	7 108
Provisionskostnader	- 1 338	- 1 250	7	- 470	- 421	12	- 1 685
Provisionsnetto (not 1)	3 950	4 075	-3	1 397	1 300	7	5 423
Nettoresultat finansiella transaktioner (not 2)	526	285	85	124	185	-33	466
Övriga rörelseintäkter	1 324	856	55	289	256	13	1 126
Summa intäkter	**17 916**	**16 857**	**6**	**5 900**	**5 636**	**5**	**22 514**
Allmänna administrationskostnader							
- Personalkostnader	- 5 115	- 5 163	-1	- 1 741	- 1 688	3	- 6 952
- Övrigt	- 3 979	- 3 870	3	- 1 281	- 1 270	1	- 5 331
Summa allmänna administrationskostnader	- 9 094	- 9 033	1	- 3 022	- 2 958	2	- 12 283
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar	- 507	- 571	-11	- 159	- 191	-17	- 747
Avskrivning av goodwill	- 460	- 515	-11	- 153	- 159	-4	- 663
Summa kostnader	**- 10 061**	**- 10 119**	**-1**	**- 3 334**	**- 3 308**	**1**	**- 13 693**
Resultat före kreditförluster	**7 855**	**6 738**	**17**	**2 566**	**2 328**	**10**	**8 821**
Kreditförluster (not 3)	- 832	- 1 243	-33	-160	- 375	-57	- 1 603
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar		- 264			- 264		- 264
Återföring av nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	23			23			
Andel i intresseföretags resultat	- 191	- 463	-59	55	- 380		- 588
Rörelseresultat i bankrörelsen	**6 855**	**4 768**	**44**	**2 484**	**1 309**	**90**	**6 366**
Rörelseresultat i försäkringsrörelsen	242	232	4	84	79	6	482
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	**7 097**	**5 000**	**42**	**2 568**	**1 388**	**85**	**6 848**
Avräkning pensioner	- 47	- 51	-8	3	- 13		- 76
Skatt	- 1 855	- 1 474	26	- 669	- 477	40	- 1 983
Minoritetsintresse	- 476	- 469	1	- 166	- 184	-10	- 637
Periodens resultat	**4 719**	**3 006**	**57**	**1 736**	**714**		**4 152**
Resultat per aktie, kronor *	**8,94**	**5,69**		**3,29**	**1,35**		**7,87**
Resultat per aktie efter utspädning, kronor *	**8,94**	**5,69**		**3,29**	**1,35**		**7,86**

** Upprättad enligt Finansinspektionens föreskrifter*
*** Se nyckeltal på sida 8 för antal aktier*

Resultaträkning, banken

mkr	2003 Jan-sep	2002 Jan-sep	%	2003 Kv3	2002 Kv3	%	2002 Helår
Ränteintäkter	14 098	17 205	-18	4 514	5 775	-22	21 585
Räntekostnader	- 8 736	- 11 911	-27	- 2 626	- 3 988	-34	-14 509
Räntenetto	5 362	5 294	1	1 888	1 787	6	7 076
Erhållna utdelningar	321	251	28	2	0		4 897
Provisionsintäkter	3 485	3 611	-3	1 233	1 172	5	4 801
Provisionskostnader	- 746	- 714	4	- 262	- 245	7	- 960
Provisionsnetto (not 1)	2 739	2 897	-5	971	927	5	3 841
Nettoresultat av finansiella transaktioner (not 2)	299	75		41	110	-63	144
Övriga rörelseintäkter	1 252	826	52	250	245	2	1 082
Summa intäkter	**9 973**	**9 343**	**7**	**3 152**	**3 069**	**3**	**17 040**
Allmänna administrationskostnader							
- Personalkostnader	- 4 056	- 4 084	-1	- 1 397	- 1 349	4	- 5 505
- Övrigt	- 3 152	- 3 059	3	- 1 007	- 1 011		- 4 224
Summa allmänna administrationskostnader	- 7 208	- 7 143	1	- 2 404	-2 360	2	- 9 729
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar	- 312	- 353	-12	- 97	- 120	-19	-458
Avskrivning av goodwill	- 76	- 76		- 26	- 26		-101
Summa kostnader	**- 7 596**	**- 7 572**	**0**	**- 2 527**	**- 2 506**	**1**	**- 10 288**
Resultat före kreditförluster	**2 377**	**1 771**	**34**	**625**	**563**	**11**	**6 752**
Kreditförluster (not 3)	- 600	- 1 183	-49	- 106	- 387	-73	- 1 510
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	- 311	- 966	-68		- 934		- 1 082
Återföring av nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	23			23			
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	**1 489**	**- 378**		**542**	**- 758**		**4 160**
Bokslutsdispositioner	- 47	- 51	-8	3	- 13		- 237
Skatt	- 311	- 116		- 129	- 56		- 1 377
Periodens resultat	**1 131**	**- 545**		**416**	**- 827**		**2 546**

Balansräkning

	Koncernen			Banken		
mkr	**2003 30 sep**	**2002 31 dec**	**2002 30 sep**	**2003 30 sep**	**2002 31 dec**	**2002 30 sep**
Utlåning till kreditinstitut (not 4)	102 153	98 662	104 825	151 370	119 369	127 009
Utlåning till allmänheten (not 4)	733 116	703 397	685 480	208 689	209 225	209 698
Räntebärande värdepapper	76 595	64 884	66 417	84 207	69 350	72 227
- Finansiella anläggningstillgångar	*1 373*	*2 729*	*2 195*	*864*	*170*	*249*
- Finansiella omsättningstillgångar	*75 222*	*62 155*	*64 222*	*83 343*	*69 180*	*71 978*
Tillgångar i försäkringsrörelsen	36 369	32 242	30 938			
Övriga tillgångar	61 910	58 318	57 514	72 863	71 815	60 692
Summa tillgångar	**1 010 143**	**957 503**	**945 174**	**517 129**	**469 759**	**469 626**
Skulder till kreditinstitut	108 059	102 814	90 516	137 034	103 222	99 926
In- och upplåning från allmänheten	283 743	263 419	261 470	237 722	219 009	228 030
Emitterade värdepapper mm	433 888	420 254	436 442	34 269	45 064	53 377
Skulder i försäkringsrörelsen	36 253	32 243	31 153			
Övriga skulder	74 597	67 343	54 107	56 944	49 311	39 182
Efterställda skulder	28 346	27 655	28 980	21 353	21 574	20 754
Minoritetsintresse	5 005	5 173	5 026			
Obeskattade reserver				7 391	7 391	7 230
Eget kapital	40 252	38 602	37 480	22 416	24 188	21 127
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	**1 010 143**	**957 503**	**945 174**	**517 129**	**469 759**	**469 626**
För egna skulder ställda panter	73 957	103 000	64 340	38 251	71 208	27 974
Övriga ställda säkerheter	49 155	8 903	46 773	49 151	8 799	46 769
Ansvarsförbindelser	22 370	21 525	19 278	24 726	19 700	18 516
Åtaganden	3 179 266	2 438 988	2 503 792	2 881 068	2 173 974	2 208 382

Förändring av eget kapital

	Koncernen			Banken		
mkr	**Bundet eget kapital**	**Fritt eget kapital**	**Totalt eget kapital**	**Bundet eget kapital**	**Fritt eget kapital**	**Totalt eget kapital**
Utgående balans 31 december 2002	**29 234**	**9 368**	**38 602**	**18 484**	**5 704**	**24 188**
Överföringar mellan bundet och fritt eget kapital	- 266	266		88	- 88	
Utdelning		- 2 903	- 2 903		- 2 903	- 2 903
Omräkningsdifferens		- 268	- 268			
Kursdifferens finansiering dotter- och intressebolag		102	102			
Periodens resultat		4 719	4 719		1 131	1 131
Utgående balans 30 september 2003	**28 968**	**11 284**	**40 252**	**18 572**	**3 844**	**22 416**
Utgående balans 31 december 2001	**27 911**	**9 572**	**37 483**	**17 845**	**6 730**	**24 575**
Överföringar mellan bundet och fritt eget kapital	1 052	- 1 052		920	- 920	
Utdelning		- 2 903	- 2 903		- 2 903	- 2 903
Omräkningsdifferens		- 284	- 284			
Kursdifferens finansiering dotterbolag		178	178			
Periodens resultat		3 006	3 006		- 545	- 545
Utgående balans 30 september 2002	**28 963**	**8 517**	**37 480**	**18 765**	**2 362**	**21 127**

Kassaflödesanalys

mkr	Koncernen		Banken	
Januari – september	**2003**	**2002**	**2003**	**2002**
Likvida medel vid periodens början *	**58 569**	**94 153**	**47 087**	**72 828**
Den löpande verksamheten				
Rörelseresultat	7 097	5 000	1 489	- 378
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	2 272	3 812	7 939	8 909
Skatter	- 1 444	- 1 213	- 1 005	- 603
Minskning/ökning av fordringar på kreditinstitut	23 014	6 518	-9 896	8 895
Ökning av utlåning till allmänheten	- 36 093	- 30 623	- 3 085	- 1 820
Ökning av innehavet av värdepapper, klassificerade som omsättningstillgångar	- 10 452	- 3 992	- 11 131	- 1 690
Ökning av inlåning och upplåning från allmänheten inklusive privatobligationer	16 055	9 685	13 551	6 631
Minskning/ökning av skulder till kreditinstitut	17 788	- 19 058	46 174	- 1 838
Förändring av övriga tillgångar och skulder, netto	- 8 230	- 6 866	- 7 181	- 3 875
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**10 007**	**- 36 737**	**36 855**	**14 231**
Investeringsverksamheten				
Förvärv av anläggningstillgångar	- 1 289	- 1 218	- 3 019	- 887
Försäljning av anläggningstillgångar	2 017	903	1 581	111
Kontorsöverlåtelse	0	101	0	101
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**728**	**- 214**	**- 1 438**	**- 675**
Finansieringsverksamheten				
Emission av räntebärande värdepapper	148 607	117 636	349	1 905
Inlösen av räntebärande värdepapper	- 124 678	- 114 675	- 300	- 8 205
Minskning/ökning av övrig upplåning	- 19 351	23 327	- 21 736	- 8 034
Utbetald utdelning	- 2 903	- 2 903	- 2 903	- 2 903
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**1 675**	**23 385**	**- 24 590**	**- 17 237**
Periodens kassaflöde	**12 410**	**- 13 566**	**10 827**	**- 3 681**
Kursdifferenser i likvida medel	- 308	- 364		
Likvida medel vid periodens slut*	**70 671**	**80 223**	**57 914**	**69 147**
* varav pantsatta värdepapper för OM HEX mm				
Vid periodens början	4 800	4 400	4 800	4 400
Vid periodens slut	2 461	5 547	2 461	5 547

Not 1, Specifikation av provisionsnetto

mkr	Koncernen		Banken	
Januari – september	**2003**	**2002**	**2003**	**2002**
Betalningsförmedling	2 170	2 041	1685	1 603
Courtage	209	215	168	171
Kapitalförvaltning	1 404	1 618	762	944
Övriga värdepappersprovisioner	123	120	115	118
Övriga provisionsintäkter	1 382	1 331	755	775
Summa provisionsintäkter	**5 288**	**5 325**	**3 485**	**3 611**
Betalningsförmedling	- 731	- 718	-624	- 613
Värdepappersprovisioner	- 100	- 109	-69	- 77
Övriga provisionskostnader	- 507	- 423	-53	- 24
Summa provisionskostnader	**- 1 338**	**- 1 250**	**-746**	**- 714**
Summa provisioner, netto	**3 950**	**4 075**	**2 739**	**2 897**

Not 2, Specifikation av nettoresultat av finansiella transaktioner

mkr	Koncernen		Banken	
Januari – september	**2003**	**2002**	**2003**	**2002**
Realisationsresultat				
Aktier och andelar	54	- 84	38	- 85
Räntebärande värdepapper	443	- 55	451	- 56
Andra finansiella instrument	33	31	1	1
Summa	**530**	**- 108**	**490**	**- 140**
Orealiserade värdeförändringar				
Aktier och andelar	-9	109	3	139
Räntebärande värdepapper	-302	60	-343	- 13
Andra finansiella instrument	-55	- 81	0	0
Summa	**-366**	**88**	**-340**	**126**
Valutakursförändring	**362**	**305**	**149**	**89**
Summa	**526**	**285**	**299**	**75**

Not 3, Specifikation av kreditförluster netto och värdeförändring på övertagen egendom

mkr	Koncernen		Banken	
Januari – september	**2003**	**2002**	**2003**	**2002**
Specifik reservering för individuellt värderade lånefordringar				
Periodens bortskrivning för konstaterade kreditförluster	- 828	-920	- 438	-562
Återförda tidigare gjorda reserveringar för sannolika kreditförluster som i periodens bokslut redovisas som konstaterade förluster	468	474	227	234
Periodens reservering för sannolika kreditförluster	- 619	- 627	- 222	-319
Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	323	436	91	147
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för sannolika kreditförluster	213	257	50	81
Periodens nettokostnad	**- 443**	**- 380**	**- 292**	**- 419**
Gruppvis reservering för individuellt värderade lånefordringar				
Avsättning av gruppvis reservering	**- 292**	**- 786**	**- 233**	**- 710**
Gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk				
Periodens bortskrivning för konstaterade kreditförluster	- 80	-82	- 57	- 56
Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	7	23	2	13
Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	- 10	- 12	- 13	- 15
Periodens nettokostnad för gruppvis värderade homogena lånefordringar	**- 83**	**- 71**	**- 68**	**- 58**
Ansvarsförbindelser				
Periodens nettokostnad för infriande av garantier och andra ansvarsförbindelser	**- 8**	**-6**	**- 1**	**4**
Periodens nettokostnad för kreditförluster	**- 826**	**-1 243**	**- 594**	**- 1 183**
Värdeförändring på övertagen egendom	- 6	0	- 6	0
Summa kreditförluster netto och värdeförändring på övertagen egendom	**- 832**	**-1 243**	**- 600**	**- 1 183**

Not 4, Lånefordringar

(Utlåning till kreditinstitut samt utlåning till allmänheten)

	Koncernen			Banken		
mkr	**2003 30 sep**	**2002 31 dec**	**2002 30 sep**	**2003 30 sep**	**2002 31 dec**	**2002 30 sep**
Upplupet anskaffningsvärde (före beaktande av reserveringar)	840 316	806 882	795 311	362 937	331 292	339 515
Specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar	- 1 206	- 1 259	- 1 429	- 630	- 696	- 846
Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk	- 209	- 199	- 199	- 115	- 102	- 107
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar	- 3 632	- 3 365	- 3 378	- 2 133	- 1 900	- 1 855
Totala reserveringar	**- 5 047**	**- 4 823**	**- 5 006**	**- 2 878**	**- 2 698**	**- 2 808**
Bokfört värde	**835 269**	**802 059**	**790 305**	**360 059**	**328 594**	**336 707**
Bokfört värde för osäkra lånefordringar	2 231	2 142	2 349	1 103	1 057	1 320
Bokfört värde för oreglerade lånefordringar som inte ingår i osäkra lånefordringar och för vilka upplupen ränta intäktsförs	543	599	709	127	186	219
Egendom övertagen för skyddande av fordran:						
- Byggnader och mark	12	13	12	1	1	1
- Aktier och andelar	14	13	14	10	7	7
- Annan övertagen egendom	2	2	4	0	0	1
Summa	**28**	**28**	**30**	**11**	**8**	**9**
Andel osäkra fordringar, %	0,27	0,27	0,30	0,31	0,32	0,39
Total reserveringsgrad osäkra fordringar, %*	138	134	126	156	145	124
Reserveringsgrad för individuellt identifierade osäkra fordringar, %	39	40	41	40	43	42

* Total reservering, d v s inklusive gruppvis reservering för individuellt värderade fordringar, i relation till bokfört värde före reservering avseende individuellt identifierade osäkra fordringar.

Specifikation lånefordringar

Sektor/Bransch mkr 30 september 2003	**Upplupet anskaffnings-värde före beaktande av reserveringar**	**Specifika reserveringar för individu-ellt värderade lånefordringar**	**Gruppvisa reserveringar för individu-ellt värderade lånefordringar**	**Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar**	**Bokfört värde för låneford-ringar efter beaktande av reserveringar**	**Bokfört värde för osäkra lånefordringar**	**Bokfört värde för oreglerade lånefordringar för vilka ränta intäktsförs**
Privatpersoner	328 411	47	140	209	328 015	169	205
Fastighetsförvaltning	147 969	222	399		147 348	502	141
Handel, hotell, restaurang	26 870	194	386		26 290	148	12
Byggnadsverksamhet	11 317	20	91		11 206	63	1
Tillverkningsindustri	52 000	346	1 016		50 638	516	117
Transport	14 537	25	224		14 288	106	8
Skogs- o lantbruk	34 167	38	63		34 066	97	7
Övrig serviceverksamhet	19 760	80	337		19 343	212	40
Övrig företagsutlåning	62 160	213	976		60 971	418	12
Kommuner	13 969				13 969		
Utlåning	**711 160**	**1 185**	**3 632**	**209**	**706 134**	**2 231**	**543**
Kreditinstitut inkl Riksgäldskontoret	49 388	21			49 367	0	
Återköpsavtal - kreditinstitut inkl Riksgäldskontoret	53 526				53 526		
Återköpsavtal - allmänheten	26 242				26 242		
Total utlåning till kreditinstitut och allmänheten	**840 316**	**1 206**	**3 632**	**209**	**835 269**	**2 231**	**543**

Optionsprogram

Under våren 2000 erbjöds de anställda i FöreningsSparbanken och de helägda koncernbolagen i Sverige samt styrelseledamöterna i de lokala bankerna att på marknadsmässiga villkor köpa teckningsoptioner i FöreningsSparbanken. Totalt utestår 8 008 100 optioner vilka berättigar till teckning av lika många aktier under en viss period år 2005, enligt vad som närmare anges i optionsvillkoren. Optionspremien var 15 kronor och teckningskursen är 187 kronor. Den 30 september 2003 var kursen på FöreningsSparbankens aktie 114 kronor och på teckningsoptionen 2,40 kronor.

Derivatinnehav

Koncernen handlar med derivatinstrument i den normala affärsverksamheten samt i syfte att säkra vissa positioner avseende värden på aktier, räntor och valutor. Nedanstående sammanställning är upprättad i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och omfattar samtliga derivatinstrument i koncernen. Som huvudregel redovisas derivat till verkligt värde. Undantag görs för derivat som säkringsredovisas. Nedan redovisade avvikelser mellan bokfört och verkligt värde motsvaras av omvända avvikelser för andra positioner som ingår i den del av koncernens rörelse, som omfattas av säkringsredovisning.

Specifikation av derivatinnehav i koncernen den 30 september 2003

Derivatinstrument med positiva verkliga värden eller värde noll

	Räntorelaterade		Valutarelaterade		Aktierelaterade		Övriga	
mkr	**Verkligt värde**	**Bokfört värde**	**Verkligt värde**	**Bokfört värde**	**Verkligt värde**	**Bokfört värde**	**Verkligt värde**	**Bokfört värde**
Derivatinstrument helt eller delvis upptagna i balansräkningen	16 026	13 985	13 292	11 921	831	824	0	1
Derivatinstrument som ej upptagits i balansräkningen			2					

Derivatinstrument med negativa verkliga värden

	Räntorelaterade		Valutarelaterade		Aktierelaterade		Övriga	
mkr	**Verkligt värde**	**Bokfört värde**	**Verkligt värde**	**Bokfört värde**	**Verkligt värde**	**Bokfört värde**	**Verkligt värde**	**Bokfört värde**
Derivatinstrument helt eller delvis upptagna i balansräkningen	19 181	16 037	24 931	19 297	703	703		
Derivatinstrument som ej upptagits i balansräkningen	331		2 098					

Rating september 2003

S&P		**Moody´s**			**Fitch**		**R/I**
Kort	**Lång**	**Kort**	**Lång**	**BFSR**	**Kort**	**Lång**	**Lång**
Banken							
A-1	A	P-1	Aa3	B	F1	A+	AA-
Spintab							
A-1	-	P-1	Aa3	-	F1+	AA-	-
Hansabank							
-	-	P-1	A1	C	F2	A-	-
FIH							
-	-	P-1	A1	-	-	-	-

Ekonomisk information 2003

Koncernens ekonomiska rapporter kan hämtas eller beställas via FöreningsSparbankens hemsida på internet med adress http://www.foreningssparbanken.se/ir eller på närmaste FöreningsSparbankskontor.

FöreningsSparbanken publicerar rapporter följande datum

- Bokslutskommuniké för helåret 2003 den 16 februari 2004
- Delårsrapport för första kvartalet 2004 den 4 maj 2004
- Delårsrapport för andra kvartalet 2004 den 18 augusti 2004
- Delårsrapport för tredje kvartalet 2004 den 29 oktober 2004

Den 5 december arrangerar FöreningsSparbanken en kapitalmarknadsdag i Stockholm för analytiker och investerare.

Ordinarie bolagsstämma hålls den 22 april 2004 i Jönköping.

Stockholm den 24 oktober 2003

Birgitta Johansson-Hedberg
Verkställande direktör och koncernchef

Denna delårsrapport har inte granskats av bankens revisorer.

FöreningsSparbanken AB (publ)

Org nr 502017-7753
Brunkebergstorg 8
105 34 Stockholm
Telefon 08 5859 0000
Internet www.foreningssparbanken.se
E-post info@foreningssparbanken.se

För ytterligare information kontakta

Jan Lidén, VD:s ställföreträdare, Chef region Stockholm, tillförordnad Ekonomi- och Finansdirektör
Telefon 08 - 5859 2227

Henrik Kolga, Informationsdirektör
Telefon 08 – 5859 2779, 0708-11 13 15

Jonas Blomberg, Chef Investor relations
Telefon 08 - 5859 3322, 0702 - 650 133